

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

330

Vragen van de leden **Vedder, Inge van Dijk** en **Bontenbal** (allen CDA) aan de Ministers van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *verschillende vormen van woonegoïsme* (ingezonden 25 september 2024).

Mededeling van Minister **Keijzer** (Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening) (ontvangen 21 oktober 2024).

Vraag 1

Zou u willen reageren op de bevindingen in het bericht «Hoe een volhardende buurvrouw protesteert tegen een bouwproject op de Müllerpier en zich voor 400.000 euro laat afkopen: «Holy shit 4 ton»» van RTV Rijnmond?¹

Vraag 2

Hoe beziet u het indienen van bezwaarschriften of het aantekenen van beroep tegen bouwprojecten met als doel het opstrijken van een afkoopsom of met een ander individueel belang?

Vraag 3

Zou u in kaart willen brengen hoe vaak er de afgelopen jaren sprake was van een afkoopsom of schikking rondom bouwprojecten?

Vraag 4

Zou u in kaart willen brengen hoeveel bezwaarschriften en beroepsprocedures de afgelopen jaren zijn ingetrokken, waarbij het vermoeden bestaat dat er sprake is van een afkoopsom of schikking?

Vraag 5

In hoeverre en op welke manier ziet u in de samenleving een ontwikkeling van het (dreigen met het) indienen van een bezwaar ten gunste van eigen gewin, maar ten koste van het belang van een ander, het gemeenschappelijk belang en/of het algemeen belang?

¹ RTV Rijnmond, 14 september 2024, «Hoe een volhardende buurvrouw protesteert tegen een bouwproject op de Müllerpier en zich voor 400.000 euro laat afkopen: «Holy shit 4 ton»» (<https://www.rijnmond.nl/nieuws/1889688/ho-e-een-volhardende-buurvrouw-protesteert-tegen-een-bouwproject-op-de-mullerpier-en-zich-voor-400000-euro-la-at-afkopen-holy-shit-4-ton>).

Vraag 6

Deelt u de in dit artikel gemaakte analyse dat hier sprake is van «een hoogopgeleide bezwaarmaker die juridische kennis inzet als macht en ten faveure van het individuele belang»? Zo ja, hoe reflecteert u op deze analyse?

Vraag 7

In hoeverre en op welke manier is er in deze casus sprake van een omkering van het principe achter ethisch hacken – bij ethisch hacken worden opgedane ervaringen ten goede van de publieke zaak ingezet – terwijl in deze casus de ervaringen die tijdens het werken voor de publieke zaak zijn opgedaan juist worden aangewend voor een individueel belang dat de publieke zaak schaadt?

Vraag 8

Hoe beziet u de voorgaande vraag vanuit het perspectief dat de rijksoverheid juist investeert in menselijk kapitaal?

Vraag 9

Zou u willen reflecteren op de vraag hoe de verschillende gedragingen in deze casus zich verhouden tot de eed die ambtenaren afleggen?

Vraag 10

Deelt u de opvatting dat het handelen in deze casus op gespannen voet staat met het idee achter de beweging «van woningmarkt naar volkshuisvesting»?

Vraag 11

Welke ambities heeft u om deze beweging verder vorm te geven op het Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening? Hoe gaat u dezelfde mate van volharding, en het liefst nog meer, aan de dag leggen voor de beweging «van woningmarkt naar volkshuisvesting» als de genoemde ambtenaar van uw ministerie heeft laten zien voor haar eigen belang?

Vraag 12

Waarom hebben in het regeerprogramma en in het voorstel voor de begroting van het Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (halverwege september 2024) nog geen uitwerking plaatsgevonden van een van de belangrijkste volkshuisvestelijke ambities uit het hoofdlijnenakkoord (halverwege mei 2024), namelijk het verkorten en versoberen van woningbouwprocedures, anders dan het beleidsvoornemen dat het kabinet parallel plannen als «nieuwe norm» wil gaan hanteren, iets dat al was opgenomen in het al in de vorige kabinetsperiode gepresenteerde Plan van aanpak versnellen processen en procedures woningbouw? Voor wanneer bent u van plan dit verder uit te werken?

Vraag 13

Deelt u de urgentie tot versnelde invoering van het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting? Zo nee, waarom niet, gezien dit voorbeeld?

Vraag 14

Zou u inzichtelijk willen maken welke mogelijkheden er zijn tot verdere aanscherping van, aanvullend beleid bij of versnelde invoering van het voorstel in het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting tot beperking van het aantal lange beroepsprocedures door de mogelijkheid om naar de rechter te stappen te beperken naar maximaal één keer?

Vraag 15

Zou u willen nagaan of het in deze casus genoemde woningbouwproject aan de voorwaarden voldoet waarmee het na invoering van het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting tot de categorie «zwaarwegend maatschappelijk belang» zou behoren, waardoor versnelde uitvoering mogelijk wordt en de bestuursrechter binnen zes maanden een uitspraak doet? Zo nee, zou u hiervan een beredeneerde inschatting willen maken?

Vraag 16

Zou u inzichtelijk willen maken of een beredeneerde inschatting willen maken van hoeveel woningbouwprojecten straks, na invoering van het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting, tot de categorie «zwaarwegend maatschappelijk belang» zouden behoren?

Vraag 17

Zou u de mogelijkheden willen verkennen tot het oprekken en verbreden van deze categorie en zou u van de verschillende opties hiertoe ook de voor- en nadelen in kaart willen brengen?

Vraag 18

Zou u willen reageren op de verschillende bevindingen in het *NRC*-artikel «Voor 100.000 euro willen de omwonenden hun bezwaar wel intrekken»?²

Vraag 19

Hoe beziet u het feit dat de financiële risico's voor bouwprojecten vaak zeer vergroot worden doordat zelfs als een bezwaar door zowel gemeente als rechtbank is afgewezen, de weg naar beroep bij de Raad van State nog openstaat, waardoor bouwprojecten vaak stilvallen? Hoe weegt u het belang van deze mogelijkheid ten opzichte van de woningnood en de daarmee samenhangende urgente problematiek?

Vraag 20

Hoe gaat u om met het feit dat het aantal zaken zal groeien en daarmee de druk op de afdeling bestuursrechtspraak zal nemen, waardoor nog meer vertraging, financiële risico's en stilvallende bouwprojecten zullen ontstaan?

Vraag 21

Zou u de mogelijkheid willen bezien van de mogelijkheden tot invoering van een systeem waarbij een lagere rechter eerst toetst of een bezwaar gegrond is en er geen procedurefouten zijn gemaakt, waardoor wellicht minder zaken naar een hogere rechter hoeven te gaan en vertraging kan worden voorkomen?

Vraag 22

Zou u de voor- en nadelen van een afkoopverbod in kaart willen brengen en daarbij in willen gaan op de handhaafbaarheid ervan?

Vraag 23

Hoe gaat u zich inzetten om het aantal haakjes voor bezwaarprocedures te verminderen?

Vraag 24

Deelt u bij de voorgaande vragen de ambitie om de problematiek samenhangend met de woningnood mee te kunnen laten wegen, ook vanuit artikel 22 van de Grondwet, dat gaat over het feit dat de «bevordering van voldoende woongelegenheden» een «voorwerp van zorg der overheid» is? Zo ja, hoe gaat u deze ambitie vormgeven?

Vraag 25

Zou u willen reageren op de bevindingen in de berichten «Villabewoners dwarsbomen komst hospice in droompand in Bloemendaal. Landhuis is schenking uit nalatenschap van vastgoedondernemer Theo Eichholtz»³ in het *Haarlems Dagblad* en «Villabewoners dwarsbomen komst hospice in

² NRC, 11 augustus 2024 «Voor 100.000 euro willen de omwonenden hun bezwaar wel intrekken» (<https://www.nrc.nl/nieuws/2024/08/11/bezwaarmakers-vertragen-bouwproces-als-verdienmodel-a4862488>).

³ Haarlems Dagblad, 10 augustus 2024, «Villabewoners dwarsbomen komst hospice in droompand in Bloemendaal. Landhuis is schenking uit nalatenschap van vastgoedondernemer Theo Eichholtz» (<https://www.haarlemsdagblad.nl/regio/haarlem/villabewoners-dwarsbomen-komst-hospice-in-droompand-in-bloemendaal.-landhuis-is-schenking-uit-nalatenschap-van-vastgoedondernemer-theo-eichholtz/17399917.html>).

droompand Bloemendaal: «Bang dat kinderen terminaal zieke mensen onder ogen krijgen»⁴ in *De Telegraaf*?

Vraag 26

Hoe beziet u het feit dat omwonenden plannen voor de huisvesting van hulpbehoevende mensen proberen tegen te houden middels het indienen van bezwaren en/of het (dreigen met) procederen tot aan de Hoge Raad?

Vraag 27

Wat vindt u ervan als daarbij ogenschijnlijk alle argumenten die van pas kunnen komen – van het schijnsel van bedlampjes tot aan bepalingen uit de 19e eeuw – worden aangegrepen zonder dat deze veel onderlinge samenhang vertonen, anders dan dat plannen daarmee gedwarsboomd kunnen worden?

Vraag 28

Zou u de voorgaande vragen ook willen beantwoorden in het licht van het feit dat de grote hoeveelheid procedures misschien wel het belangrijkste obstakel is bij de aanpak van de woningnood, en in het licht van de in het hoofdlijnenakkoord en in het regeerakkoord opgenomen ambities om het aantal procedures in te perken, deze procedures in te korten en het aantal beroepsmogelijkheden te beperken?

Vraag 29

Herkent u het beeld dat alleen al de dreiging of suggestie van het indienen van een bezwaar of de mogelijkheid van klagende omwonenden of potentieel toekomstig «*Not In My Backyard*»-gedrag zorgt voor het niet door kunnen gaan van plannen? Zo nee, waarom niet gezien onder andere deze casus? Zo ja, zou u, in afstemming met gemeenten, in kaart willen (laten) brengen hoeveel projecten jaarlijks om deze redenen niet doorgaan?

Vraag 30

Zou u willen reflecteren op de realiteit dat dit voor heel veel projecten vermoedelijk niet in kaart te brengen is, gezien het feit dat om genoemde redenen (de dreiging of suggestie van het indienen van een bezwaar, de mogelijkheid van klagende omwonenden, of potentieel toekomstig «*Not In My Backyard*»-gedrag) veel projecten al in de beginfase sneuvelen?

Vraag 31

Deelt u de opvatting dat een deel van de oplossing voor het beperken van het aantal procedures, en dus het wegnemen van wellicht wel het belangrijkste obstakel voor aanpak van de woningnood, daarmee ligt in de beweging naar oog hebben voor de ander en rekening houden met het gemeenschappelijk belang?

Vraag 32

Deelt u de opvatting dat het recht op een thuis, en in dit geval ook op liefdevolle zorg in de laatste levensfase, boven het recht op uitzicht zou moeten gaan? Zo ja, wat gaat u eraan doen dat deze opvatting concreet gestalte krijgt in hoe met bezwaren en procedures wordt omgegaan?

Vraag 33

Zou u willen reflecteren op de vraag of dit project vermoedelijk wel doorgang zou hebben kunnen vinden als de naar Kamer gestuurde Wet Versterking regie volkshuisvesting al was ingevoerd? Zo nee, deelt u dan de opvatting dat we dit wetsvoorstel zo snel mogelijk op een zodanige wijze zouden moeten versterken dat dit wel het geval zou zijn geweest? Indien u die opvatting deelt, welke acties verbindt u aan die opvatting?

⁴ De Telegraaf, 10 augustus 2024, «Villabewoners dwarsbomen komst hospice in droompand Bloemendaal: «Bang dat kinderen terminaal zieke mensen onder ogen krijgen?»» (<https://www.telegraaf.nl/nieuws/822783853/villabewoners-dwarsbomen-komst-hospice-in-droompand-bloemendaal-bang-dat-kinderen-terminaal-zieke-mensen-onder-ogen-krijgen>).

Vraag 34

Zou u als laatste willen reflecteren op de vraag hoe we, gezien de genoemde casussen, woonegoïsme het beste kunnen bestrijden? Welke plannen heeft u hiertoe?

Mededeling

Hierbij deel ik u mede dat de aan mij gestelde vragen van de leden Vedder, Inge van Dijk en Bontenbal (allen CDA) over verschillende vormen van woonegoïsme (ingezonden op 25 september 2024, met kenmerk 2024Z14248), niet binnen de termijn van drie weken kunnen worden beantwoord. Voor de antwoorden op de gestelde vragen is meer tijd nodig vanwege inhoudelijke samenhang met andere schriftelijke vragen vanuit uw Kamer. Uw Kamer ontvangt de antwoorden zo spoedig mogelijk, waarbij ik streef naar beantwoording voor de begrotingsbehandeling.